

Az előfizetés ára:

1 egész évre . . . . . 8 frt
 1 fél évre . . . . . 4 frt
 1 negyed évre . . . . . 2 frt
 Kérjegyzőknek és néptanítóknak
 Egész évre 6 frt., fél évre 3 frt

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethető és egyes lapellá-
 nyokat venni lehet a kiadóhiva-
 talban, Traub B. és társa, Valentin
 Károly, Böhm M., Luszovics L.
 Veldinger N.

üzletében és a főványtőzsbén.
A hirdetések ára:
 Mindenkor arjegyzők szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetésre 30 k.
 Nyilatárben egy sor . . . 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu lap.

Hirdetéseket elfogad: Külföldön
 Bareck J. és Társa Frankfurtban
 Haasenstein és Vogler, Steiner A.
 Hamburgban, Daube G. L., Knoll
 Ignác Frankfurtban, Oppelik A.,
 Schalek Henrik, Mosse Rudolf,
 Bécsben. Magyarorszában: Neu
 berger és Braun, Goldberger A.
 V., Lang Lipót, Schwarz Gyula
 Somogyi L. „Első magyar nemzet-
 közti irodá”-ja Budapesten, kiadó-
 hivatalunk és Janovszky H. király-
 utczában levő hirdetések felvétel
 irodája Pécsset.

Megjelen hetenkint kétszer:
 szerdán és szombaton.

Szerkesztőség: Király-utca 20. sz.
 Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Kéziratok
 nem adatnak vissza.

A felsőházi reform.

A főrendiházi reform tekintetében mind a két ellenzék állást foglalt már, még pedig oly irányban, hogy a kormány által benyújtott törvényjavaslatot mind a két párt elveti.

Kétségtelenül sajtáságos egy elhatározás. Magyarországon nincs politikai ítélet szempontjából számbavehető ember, ki a főrendiházat jelen alakjában fenntartani kívánná. Még a főrendiházban azon mostani tényezői is, kik a tervbe vett reform által legközvetlenebbül érintve lesznek, belátják, hogy a főrendiház úgy, a mint most van, többé fenn nem állhat.

A mostani társadalom természetellenesnek találja azt, hogy minden gróf és báró, csak azért, mert gróf és báró, az állami hatalom legfőbb funkciójában, a törvényhozásban, részt vegyen. Még természetesebb az, hogy olyan honosított herczegek, grófok, vagy bárók, kik Magyarországot alig ismerik névről, Magyarország felsőházában szavazati joggal birjanak. A jogegyenlőségen alapuló társadalom azt sem tekintti igazságosnak, hogy a vallásfelekezetek közül csak egy-kettő legyen a felsőházban képviselve. És végül épen nem tűrhető az, hogy a

főispánok, kik a kormánytól függős és bizalmi állás képviselői, a főrendiháznak tagjai legyenek.

A kormányjavaslat ezen helytelenségeken tehát oly módon kíván javítani, hogy az aristocrazia osztályából csak azok lehessenek a felsőház tagjai, kik nagyobb birtok felett rendelkezvén, eléggé függetlenek is a törvényhozó hatalom gyakorlására.

Az aristocrazia honosított, de idegen államban lakó tagjai kizáratnak a magyar felsőházból.

A jogegyenlőség követelménye értelmében valamennyi törvényes vallásfelekezetet képviselést nyer az új felsőházban.

És a kieső főispánok helyett az élethivatal minden neméből bizonyos meghatározott számban kifognak nevezetni — egész életükre oly független férfiak, kik a közélet terén, ipar, kereskedés, művészet, tudomány, földmivéls stb. terén szerzett érdemeiknél fogva méltók arra, hogy Magyarország törvényhozásában részt vegyenek.

Ezek a kormány javaslatában érvényesült elvek olyanok, hogy azok ellen — fennforgó viszonyaink között — alig lehet kifogást emelni.

A tudomány magasabb álláspontjára helyezkedve, nem lehet tagadni, hogy nemcsak ezen javaslat ellen, de egyáltalában a felsőház ellen nagyon nyomós érvekkel lehetne harczolni, de a siker csak némi reményével is Magyarországon ezen álláspontból kiindulni nem lehet. Ennek folytán relative a legjobbat kell elfogadni, a mi hazai viszonyaink között a törvényjavaslatban kétségtelenül megtalálható.

A törvényjavaslat kiméletes a történeti jogok iránt, mert a született aristocrátiának igen nagy tulsúlyt enged.

Követeli a jogegyenlőséget, mert a vallásfelekezeteknek a felsőházban való képviselése tekintetében elvileg különbséget nem ismer. Tényleg azonban a tulsuly eszentul is a római katon. és a görög keleti egyházak részén meglesz.

És érvényesíti a democrazia követelményeit, mikor a mostani bizonyos rendekre szorított főrendiház helyett olyan felsőházat tervez, melybe az élet bármely terén működő jeles hazafinak nyitva áll az ut.

A magyar ellenzéknek még sem kell ezen törvényjavaslat. Pártgyűlé-

A „Pécs” tárczája.

Eszmetörödékek az ethnologia köréből.

I.

Az emberiség keletkezésének kutatásával rokon s vele mintegy párbuzamosan halad azon vizsgálat, milyen volt az első ember szellemi képessége, milyen műveltségi állapota?

A műveltségi állapotok kutatása általában a történelem feladata, tekintve azonban, hogy a tulajdonképp történelem csak az írással kezdődik — már pedig azon nép, melynek írása van, az őállapotokat rég elhagyta már — azért a műveltség eredeténél csak az ősműveltségnek kutatása nem annyira a történelem, mint inkább az ethnologia feladata.

Ámde ezen kutatás sokkal nehezebb, mintseri gondolnók, mert az adatok, melyeket az ethnolog összeszedhet s melyekből az ősműveltség rendszerét fel kell állítania, igen csekély számuak és igen tökéletlenek. Az adatokat részint az ethnographiai tudósítások, részint a történelem előtti archeologia szolgáltatják. Ámde ne feledjük, hogy őállapotban levő népek sehol sem találhatók többé, mert nincs néptörzs, melynek nem volna többé-kevésbé kifejldött nyelve, mely

nem ismerné a tűz használatát, illetőleg a tűzészetés módját s melynek nem volna több-kevésbé ügyességgel készített fegyverei s házieszközei. Így tehát azon tudósítások, melyeket az utelirók a természetes népekről közölnek, nem szolgáltatnak mindannyian közvetlen adatokat az ősműveltség meghatározására. Az ethnolognak el kell választania azt, a mi eredeti, attól, a mi csak később fejlődött, vagy más néptörzstől elsajátított. Mert a műveltség oly növény, mely aránylag igen könnyen és igen gyorsan terjed, úgy, hogy a népek művelődése oly arányban növekedik, a miy arányban engedik körülményeik ezen idegen növény befogadását.

De ha a történelem előtti archeologia sem szolgáltat teljes adatokat, mert habár közli az ethnologgal, milyen volt az őseber anyagi élete, mit evett, hogyan lakott, milyen fegyverei voltak, de nem közli azt, milyen volt szellemi képessége, milyen családi élete és milyen erkölcsi érzülete? Hogy az ethnolog e kérdésekre felelhessen, megint csak következtetésre van utalva.

És a mellett tekintetbe veendő, hogy a történelem előtti archeologia még oly fiatal tudomány, mely csak napjainkban kezd erősebb gyökeret venni s nagyobb terjedelmet ötenii.

Szerencse, hogy van az őstörténelemnek még egy baruadik forrása, t. i. van sok olyan szokás, mely nemcsak e művellet, hanem még a legműveltebb népeknél is található s melynek a mi műveltségünkben semmi értelme nincs, de ha képek vagyunk e szokást több, a műveltség különböző fokán álló nép-eken át eredetere visszavezeteli, akkor azt látjuk, hogy egykoron nemcsak volt értelme, de sőt a viszonyokhoz képest ez elég egyszerű is volt. Így tehát minden helyesen megfejtett szokás, babona, közmondás, mythos stb. fölvilágositást nyujthat az illető nép, sőt talán az egész emberiség egykori műveltségi állapotáról. Ha pl. a zivatart égháboruakat, a villámot ist-nyailának nevezük, az által akaratlanul is azon korra emlékeztetünk, mikor a népek hite szerint a felhők rossz szellemek voltak s mikor köztük s a Napisten közt harc tört ki s ez utóbbi hatalmas ny.laival tönkre zuzta ellenségeit.

Ha azt mondjuk valakire, hogy se hire, se hanva, bizonyára nem gondoljuk, hogy e szólásmód őseink azoa szokásától származott, mely szerint halottaikat megégették. Ha a minden negyedik évben betoldott napot szökő napnak s magát az évet szökő-évének nevezzük, akkor csodálkozunk lehetne, miért jött ily rosszul alkalmazott név szokásba, mert hiszen inkább azt kellene mondanunk: toldott nap, toldott év. Ámde a

seikben elhatározták, hogy a törvényjavaslatot még általánosságban sem fogadják el. Miért? Mert szerintök a javaslat szerinti felsőház nem lesz a kormánytól eléggé független és ez okból a cselba vett kormányi kinevezés helyett megyéenkénti választás utján kívánnak a democraticus elvnek érvényt szerezni.

A mi a tervbe vett felsőház függetlenségének hiányát illeti, ez egy jól ismert ellenzéki frázis. — Javaslatba hozhat a kormány akárféle felsőházat, ha a két magyar ellenzék abban a kormányellenesség garantíáját meg nem találja, sőt ha csak lehetőség is forog fenn arra nézve, hogy az a kormányt esetleg támogatni is kész lesz, arra ők mindig azt fogják ráfogni, hogy nem független a kormánytól. A barbár politicusnak sajátsága az, hogy ellennézeti politikai meggyőződést nem ismer. A loyális ellenzéki politikus is kénytelen belátni, hogy az a felsőház, melynek kétharmadrészét, sőt háromnegyed részét a nagybirtokú aristocrazia és különböző vallásfelekezetek főpapjai és világi képviselői képezik és egy harmad vagy egy negyedben — habár a kormány által felsőházi tagoknak kinevezett, de olyan férfiak, kik egész életükben az önállóság és függetlenség kriteriumáért küzdve — országos hírnévre és érdemekre szerttéve nemzeti jutalom gyanánt nyerik a felsőházba való meghívást — minden egyéb, csak nem szolgál. Hol vannak tehát azon elemek a megalkotandó felsőházban, melyekre a függőség bélyegét rá lehetne sütni?

Arról, hogy a megyei választások milyen elemeket küldenének a felsőházba, fogalmunk lehet, ha a magyarságot az ország határai futtában körülövező nemzetiségi jellegű megyéket vesszük figyelembe.

Mily lélekemelő felsőház is volna az, melyben a megyei választások után

kikerült oláh, szász, tót és kitudja még milyen nemzetiségi peerek minden kedvük szerinti alkalommal nemzetiségi vitát idéznének elő!!

Csak olyan törvényhozás szavazhatna meg ilyen felsőházat, mely egyenesen Magyarország belbékéjének felforgatására törekszik.

POLITIKAI HIREK.

— A képviselőház csütörtöki ülésében tudomásul vétetett Tisza Kálmán miniszterelnöknek Olay Szilárdnak a Rudasfürdő előtt levő rakpart kiépítése tárgyában tett interpellációjára adott válasza. Ez után Kemény Gábor báró közlekedésügyi min. válaszolt volna Szederkényi Nándornak a vasuti kocsik fűtésére vonatkozó interpellációjára; mivel azonban Szederkényi nem volt jelen, a válasz elhalasztott. Kimondatván, hogy a miniszter az interpelláló képviselő távollétében is megadhatja a feleletet.

— Ausztria és Magyarország kormányai közelebb azon közös megállapodásra jutottak, hogy a kiegyezési tárgyalások huszétkor fognak megkezdetni s hogy azon esetben, ha a francia kormány a gabona-vámok emelését csakugyan életbeléptetné, úgy Ausztria, mint Magyarország azonnal törvényhozásilag intézkednek a francia fényűzési cikkek vámjának emelésére.

— A kormány által benyújtott főrendiházi reformjavaslat ellenében melynek tárgyalása a képviselőházban kedden kezdetet meg, az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt a következő 5 pontban állapodott meg: 1) A főrendiház tagjai a mágnások, zászlós urak, valóságos püspökök, továbbá a vallásfelekezetek, tudományos intézetek, a kir. kuria s a kir. tábla által választott tagok. 2) A kormány peereket ki nem nevezhet. 3) A felsőházi tagság joga cenzushoz nem köthető. 4) A felsőháznak kezdeménye-

zési joga nem lehet. 5) A kormány készüdjön javaslatot. A párt nézeteit Irányi Dániel fogja a képviselőházban előadni. A javaslatlaltal az antisemita párt is foglalkozott, kik elhatározták, hogy nem fogadják el a kinevezés elvét, a rabbinus tagsági jogát, a cenzust és kívánják a czimzetes püspökök bennmaradását, választott megyei tagok s a református püspökök bevitelét a főrendiházba. A mérsékelt ellenzék a megyék és törvényhatósági joggal felruházott városok választási elvét akarja érvényre juttatni.

— A képviselőház pénteki ülésében tárgyalatott a folyó évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat. Az általános vitában résztvettek Hegedűs Sándor előadó, Gullner Gyula, Andreánszky Gábor báró, Madarász József, Ivánka Imre, Csánádi Sándor, Tisza Kálmán, Orbán Balázs, Ugron Gábor, Hefli Ignác; a javaslat névszerinti szavazással 229 szóval 140 ellenében, tehát 89 szónyi többséggel elfogadtattott.

— A képviselőház szombati ülésében tárgyalatott s 159 szóval 122 ellen elfogadtattott a járásbírók szaporításáról szóló törvényjavaslat. A kifejtett vitában résztvettek a javaslat ellen: Sárközy Aurél, Orbán Balázs, Csánádi Sándor, a javaslat mellett: Matuská Péter előadó, Tóth Ernő, Pauler Tivadar. A részleteknél felszóltak még: Hodossy Imre, Apponyi Albert gróf, Madarász Jenő, Huszár István. A kérvények 7-ik sorjegyének letárgyalása után, mi többek között Göndöcs Benedeknek a millenarium megörökítésére szolgáló Pantheon felhívását foglalta magában, Csánádi Sándor interpellációt intézett Tisza Kálmán miniszterelnököt, kérdvén őt, hogy hajlandó-e? és mikor? „Tisza Kálmán ur félretett politikai hitelveit a szegről lekasztani.“ A ház folytonos derűtsége között elmondott interpelláció közöltetni fog a miniszterelnökkel.

nyelvészet kiderítette a szók elnevezés okát, ugyanis ez a finn-ugor népek ősi-naptárából származik s így fontos művelődés-történeti bizonyítéknak tekinthető.

Vagy pl. a keresztény egyház megszentelt vizet, — ez jelenleg jelképes szertartás, de a nép, különösen Oroszországban gyógyító, a bajtól megóvó erőt tulajdonít a szentelt víznek s így bizonyos tekintetben fetist lát benne. E felfogás visszavezethető azon őskori hitre, mely szerint a víz lelkes lény, azaz, hogy van lelke, mely befolyást gyakorolhat az emberre. Így tehát a keresztény egyház jelképes szertartása visszavezet a legalacsonyabb animismusra.

Jól nyilatkozik e tárgyról Tylor: „Régi hagyományok, daczára, hogy mint az események közvetlen kutfői teljesen megbizhatatlanok, a szokásoknak és erkölcsöknek igen bízható jellemzős tartalmaznak; az archeologia napfényre hozza az eltűnt multaknak régi építményeit s elásott maradványait; a philologia megismeri a nyelvet, melyet egy nemzetek a másiknak átadottak, anélkül hogy sejtelmé lett volna annak jelentőségéről, a nem szándékos történelmet; a népek etnologiai vizsgálata sokat, életviszonyaiknak ethnographiai összehasonlítása még többet mond.“)

Még helyesebben nyilatkozik az ősműveltségi kutfőkről Mac Lennan, midőn így szól: A polgári társadalom őstörténelmére vonatkozó nyomozások főforrásai. 1) a primitív állapotban levő néptörzsek tanulmányozása. 2) azon jelvények vizsgálata, melyeket előhaladott népek polgári jogok szervezetében vagy gyakorlatában használnak. Ha a tanulmányozást mindkét irányban folytatjuk, lehetségessé lesz, hogy a társadalmi jelenségeket egész terjedelmükben kisebb vagy nagyobb régiségük szerint osztályozhassuk és így összeköthessük és rendezhessük az emberi fejlődés fokainak egymásutánját. A történelmi kutatás szokott módszerei közt egy sincs, mely, habár csak megközelítőleg is, visszavezetne oly primitív életmódokhoz, mint melyek napjainkig is fennmaradtak. A geologiai emlékek kétségkívül fölmutatnak emberfajtaikat, melyek műveletlenek, sőt egyesek talán még műveletlenebbek voltak, mint némely jelenleg élők, de ezen emlékek mégis csak arról tudósítanak minket, mit ettek ezen emberek, milyen fegyvereket használtak s milyen jellegűek voltak diszitményeik. Több nem várható ezen maradványoktól; mert minőségükönél fogva nem tartalmazhatják az emberi élet azon nyilvánulásainak emlékét, melyek a bölcselőt legjobban érdeklik, t. i. nem világosítanak föl a családi, törzsi és politikai szervezetről. — — — Az általános tör-

ténelem bevezető részét csak azon anyagokból lehet összeállítani, melyeket a barbarismus nyújt. Szerencsére, ha szabad így mondanunk, ezen anyagok bőven találhatók. Az egyes néptörzsek oly egyenlőtlenül fejlődtek ki, hogy a haladásnak majdnem minden képviselhető foka tanulmányozható. . . . Valaki talán észszerűtlennek találhatná, hogy az ősi haladás sémáját, melyet a vad állapotból ki nem lépett társulatok megfigyelésére alapítottunk, a további haladásra is alkalmazzuk, haladásra, melyet oly nemzetek írott történelméből következtetünk, melyek eredetét és első fejlődését épen nem ismerjük. Azonban valóságban ez nem úgy van. Legjobb bizonyítéka ezen felfogás helyességének, épen úgy mint az emberi fejlődés folytonosságának és egyforma jellegének, hogy az élet és jog azon kezdetleges alakjait, melyekkel az első néptörzsek vizsgálása megismertet minket, mindenütt találjuk, habár különböző symbolikus formák alá rejtözve, a műveltség magasabb rétegeiben is. . . . s így e symbolikus formák legjobb kulcsa a nem írott történelemnek.“

E szerint az őskori állapotok vizsgálatára háromféle kutfőnek van: néprajzi tudósítások, történelem előtti maradványok és

*) Mac Lennan: Studies in ancient history. Chapter I.

*) Tylor: Anfänge der Culturo I. köt. 42. l.

Színház és művészet.

(ra) Pénteken negyedszer került előadásra „Rip van Winkle,” ismét szép számú közönség előtt és így nem csalódtunk ama feltevéseinkben, hogy e szép zenéjű mű hosszabb ideig fogja magát a repertoiron tartani. Az előadás ismét oly precíz volt, hogy bőven helyre lett ütve a csorba, mely a harmadik előadáson Behumi vendégjátékával ejtett.

*

A heti műsor újdonsága Margittai Dezső „Ezres bankója” volt, népszínmű új és régi dalokkal 3 felvonásban. Az újdonságnak cselekménye kissé sovány s alig történik több, mint a mennyi rövid beszélykére elegendő volna; de még ennél is szerényebb a bonyodalom és megoldás, miben az egész tulajdonképp boházta csap át. S mégis oly pezsgő élet, csipős humor, egészséges, eredeti dialoggal vannak a szebbnél-szebb alakok kiálitva, hogy sem a cselekvény, sem a bonyodalom hiányát nem érezzük, hanem derült, jó hangulatban nevetjük végig az előadást. Özevgy Faragónának van egy fogadott fia, ki jegyben járt a gazdag Gondorné leányával, kit ugyan nem szeret, de feleségül akar venni, mert nevelő-anya, kinek oly sok házával tartozik, ezt úgy találja jónak. A leány szereti Harasztinét Éva leányát s a mikor Hegedűs Kata sejteti vele, hogy Éva sem közönyös iránta, annyira megőrül, hogy Katát ezért megcsokolja, a miért ez természetesen arczult teremti. De meglátja ezt araja is és visszadobja Faragónának a jeggyűrűt, ki e fölötti bosszúságában fiát a falu népe előtt arczult üti. A fiu erre nekibusulja magát és anyját elhagyja, de előbb szerelmet vall Évának, ki meg is hallgatja. Kelemen Mihály gazda, egy ritka humorral ecsetelt agglégény azonban megtudja, hogy Évának van száz köblös földje zálogban Faragónénál s így megéhezik a leányra is. Hogy célját elérje, 1000 forintot ad költsön Harasztinének s ezzel lakóti, hogy a leányt majd neki adja. Közben Sas Ferke összefűz Hegedűs Katával, ki szilajságában kötekedik vele s szintén Éva felé fordul, de ez szépszerivel kibékíti Katával s lesz belőlük boldog házaspár. A második felvonásban Kelemen megkéri Évát s ez, hogy anyját házából ki ne üzzék, vizszakúdi Pistának a jeggyűrűt s igent mond, de most Kata visszaadja a kölcsönt s a házasságot meg hissitja azzal, hogy Kelemen csábítgatja, természetesen ura tultával, magához rendeli azon ürügy alatt, hogy mutas-

son neki egy ezres bankót s mikor az ura az adott jeltre hazajön, belebujtatja Kelemen a kályhába s ott elcsalja tőle az ezresbankót, hogy adja Harasztinének, miután ez tartozását egy zálogba adott szőlő jövedelmével már amugy is lefizette. A vége aztán természetesen az, hogy Pista kibékül anyjával és elveszi Évát. Az előadás olyan volt, milyent a saison alatt még ritkán láttunk s ez minden egyes szereplő érdeme. — Kelemen Mihály Arányi adta, jeles tehetségének egész felhasználásával s mindig decens komikumával oly derült hangulatban tartotta a közönséget, hogy ez a nevetésből ki nem jött. Málto társa volt neki Gyöngyi, ki egy hálaló zsidót ábrázolt s mennyiben ezt városunk egy tipikus alakjára formálta, minden megjelenése hahótával fogadtatott. A mű fő és legrokonzenesebb szerepe azonban Hegedűs Kata, mit Nyilas Iona annyi temperamentum s rokon-szenyvel adott, hogy az első szinpadon is elismerésre találta. Szilaj meg csapodár, szép is, szerelmes is volt s egész alakítása oly összhangzatos, gondos tanulmányt tüntetett fel, hogy a közönség szokatlan tap-sal fejezte ki elismerését még nyilt jelenetben is. Fel-említjük még Csigét (Faragó Pista), ki sentimentális szerepéhez egészen eltalálta a hangot s néhány gyönyörű dalt énekelt; továbbá Bodrogi Linát (Éva), ki még mindig a közönség kedvence; végre Somogyinét (Öz. Faragóné) és Veszprémit (Sas Ferke.) A ház az utolsó zugig megtelt és hisszük, hogy ismétlés esetén sem lesz kevesebb közönség.

*

Hétfőn és Kedden ismét „Az ember tragédiája” ment elég jól látogatott ház előtt. Az utóbbi előadások már sokkal simábban folytak, ugy, hogy az előadások 11 órára véget értek. Évát ezuttal Báthory Iloa adta igen szép külső sikerrel. Somogyi mindinkább beleéli magát farszót szerepének gyors változásai s egyes alakjait, mint Miltiadest, Keplert és Dantont figyelemreméltó gondallal marquirozta.

*

A szini-bizottság igazgatóválasztmányára utóbbi ülésén elhatározta, hogy a jövő évi színiévdra pályázatot hirdet, miután Aradi Gerő — nagybőv színházra lévő kilátása — erre többet nem reflectál. Óhajjuk, hogy e lépését meg ne bánja.

*

Színházunkban ma előadásra kerül Strauss vig operetteje „A bögéres,” holnap pedig Langer Viktor a társulat jeles karmesterének

jutalomjátékára Schakespeare regényes játékát „Szent Iván-éji álom.” Mendelsohn klasszikus zenéjével. Ritka társaság dícekedhetik oly minden tekintetben kitűnő karmesterrel, mint a miénk, miért is nagyon méltányos volna, ha a közönség őt minél tömegesebb látogatással tüntetné ki.

Levelezés.

Beremend, 1886. február 6.

Ha a torjánzi sokacz foga vad pecsenyére fáj, fogja puskáját s megy a közel levő uradalmi erdőbe — vadászni. A mult napokban is kettő kívánta meg a vadhust s Nimród eme unokái azonnal vadászatot rendeztek bármely, a Fortuna kisasszony által lőtávolba hajtott vadra. Azonban — oh fátum! — ezen sportnak híret vévén az erdő-örök, közülök az egyik üzőbe veszi eme „sportman”-okat, a másik meg a megett vá-razokzik a késznek vélt zsákmányra. A tilosban vadászók közül az egyiknek sikerült megszökni, míg a másikat az erdőőr nyakon csipvén, felszólítja, hogy capituláljon. — De Nimródunk tanácsosabbnak vélte az erdőőrt földre teríteni s kerekelt oldani, mint hű társától — fegyverétől megvárni. Az erdőőr fel-tápszakodván, kétszer is ráolt s súbáját át — meg át is lyukgatta, de hősünkre nézve eme veszélyessé válható corpus delicti azóta többé napvilágot nem látott. Az eset a törvényhatóságnál feljelentetvén, a sokacz vadászati szenedélyét alighanem drágán fogja megfizetni, vagy pedig a börtönben jó ideig elmélkedhetik eme thema felett: „Tilosban ne vadászsz!”

*

Jankovics János, zombori születésű, körülbelül 40—45 éves, zömök termetű szabómester, latin s cyril betűkkel írt, magyar s szerb nyelven szerkesztett s nagyon jó bizonyítványok birtokában, különösen az egyházi ruhák átalakítása, kijavítása, vagy pedig más ruha készítésére is nagyon vállalkozó szellem koczog az ajtómon s benyit azon kérdéssel, hogy hát nincs-e valami csináltatni valóm? Midőn egy új ruha készítését olcsó áron elvállalta s az nap ki is szabta volna, másnap kora reggel azon kéréssel köszönt be hozzám, hogy adjak neki egy kis pénzt, mert ruhámat a falusi szabó gépén csinosan szeretné elkészíteni s ezért neki azonnal fizetni kell. Hitelt adván szavainak, 1 frtot a markába nyomtam, ő pedig a kapott pénzzel távozott. — Várom őt az nap, másnap, harmadnap abédre, de az én szabómesterem nem jön! Csak később hallom, hogy nemcsak a faluból, hanem a környékről is — „Isten hozzád”-ot sem mondva, elpárolgott. E szélfúvó szabót tehát bizalmára senki ne méltassa, mert bizalomra nem, hanem — rendőri felügyelet alá való!

*

L. kereskedő fia, hogy az „otthon” kellemeit élvezhesse, Phaeton szerepére vállalkozott s kevésbe mult, hogy ennek sorsára nem jutott; mert a nekivadult lovakat megfékezni nem bírván, ezek eszevesztetten tovaroghtak, míg végre a kocsi megakadt, a kocsis pedig a ruganyos ülésell együtt a földre repült oly szerencsétlenül, hogy az ülésen alkalmazott vas lábszár csontját ketté hasította, a dillettáns kocsis pedig egy merész ugrással menekült meg egy nagyobb szerencsétlenségtől. Büntetésül gyalog kellett megtennie a hátralevő utat, a szerencsétlenül járt kocsist pedig úgy kellett hazaszállítani, holt szenvedési közepette, ha latinul tudna, bizonyosan azt mormogná: „Sutor ne ultra crepidam.”

Ph.

jelképes szertartások. Némely tudósokat e kuffok vizsgálata azon itéletre vezette, hogy az ember kezdetben teljesen vad állapotban volt s ezen vadságból csak idő folytán emelkedett ki. E tudósok tehát azoa meggyőződésre jutottak, hogy az emberiség élete folytonos haladás magasabb, fejlettebb műveltség felé. Más ethnologok ellenkezőleg azon eredményekre jutottak, hogy az ember már eredetileg is ilyen volt, a milyen manap, hogy, habár művészetben, tudományban járatanabb, fejlettebb volt, szellemi ereje teljesen ki volt fejlődve, olyannyira, hogy a mostani ugynevezett vad — helyesebben természetes — népek eredetileg egy értelmi, uirt erkölcsi tekintetben fejlettebbek voltak, mint manap, hanem időfolytán e műveltségi fokról önvették vagy talán külső okok behatása alatt lesüllyedtek. E tan hívei tehát azon hitben vannak, hogy a műveltség két irányban halad: 1) fölfelé, a mennyiben a fejlődő művészetben s tudományban tagadhatatlanul haladás nyilatkozik és 2) lefelé, a mennyiben az egyes emberfajták idő folytán elvadtak és különösen erkölcsiileg süllyedtek.

Kérdés, hogyan lehetséges, hogy tudományos vizsgálok, kik egyformán — és elakarjuk hinni, elfogulatlanul — vizsgálták az őstörténelmi kuffókat, kik tehát egy s ugyanazon forrásból merítették adataikat,

vizsgálataik eredményére nézve ennyire eltértek egymástól s az ethnologia alaptételére sem jöhettek tisztába.

Hogy mennyire nehéz az ethnologia ezen alaptételére tisztába jönni, legjobban mutatja Martins, a jeles ethnograph esete. Ugyanis ő 1838-ban a német természetvizsgálók freiburgi gyűlésén következőleg nyilatkozott: „Minden nap, melyet Brazilia benzülöttei közt töltöttem, növelte meggyőződésemet, hogy ők egykor másképen éltek és hogy sötét századok különféle katasztrófái suttották őket s ezek következtében mostani állapotukba, igen különös elfajulásó süllyedtek.” Harminez év mulva ugyane tudós, ugyane népről ethnographiái művében következőleg nyilatkozik: „Nincs semmi ok annak feltevésére, hogy mostani barbár állapotuk secundár jellegű és hogy ezt magasabb műveltség előzte; nem lehet hinni, hogy azon vidék, melyen most ezen önállás nélkül való tömegek tanyáznak, valaha művelt népeletnek színhelye volt.”)

Mielőtt a fenti kérdésre felelhetnénk, bizonyos mértéket kell fölvennünk, mely szerint valamely nép műveltségi foka meghatározandó. Erről egy következő cikkünkben.

R. G.

*) Martins: Ethnographie. Idézve Peschelnél: Völkerkunde 137. L.

Hírek.

Kettős esküvő. Hétfőn d. u. 5 órakor vezette oltárhoz az Augustinusok templomában B u b r e g Nándor rendőrbiztos K ö r ö s z t ö s Mariska kisasszonyt és ennek bátyja K ö r ö s z t ö s Lajos Széibold Katica kisasszonyt Mohácsról. A diszes esküvőnek igen sok nézője volt. Az ifjú pároknak tartós boldogságot és szerencsét kívánunk.

Hymen. F. hó 5-én vezette oltárhoz a németbolyi r. kath. egyházban O h m a c h t József vendéglős S c h w a r c z m a n n E m i l i á t, S c h w a r c z m a n n F ü l ö p németbolyi polgárleányát. Legyenek boldogok.

Kiss Géza, baranyai 68. sz. honvédszázalójbeli szab. állományú hadnagynak, a m. kir. honvédség kötelékéből kérelmezett kilépése a védőkezeltség teljesítése után viselt tisztí rangfokozatának megtartása nélkül megengedtetett.

A baranyamegyei gazdasági egyesület ez évi közgyűlést folyó hó 15-én d. u. 3 órakor a megyeház nagy termében fogja megtartani.

Kaszinó-bál. A nemzeti kaszinó szombaton tartott bálja az ideai farsang fényes báljaihoz méltán sorakozik. Előkelőség, fény és izlés párosult és nyilvánult egy a rendezésben, mint a megjelent diszes közönségben. A vendégek igen lassan gyülekeztek. 9 óra körül még alig voltak néhányan a táncteremben s kitűnő városi zenekarunk már több darabot játszott, midőn a táncterem megtelt bájos leányokkal és menyecskékkel, kik között nemcsak Pécs és Baranya, hanem Somogy szépei is képviselve voltak. A tánczólok száma teljesen megfelelő arányban állott a helyiséggel, úgy, hogy — bár a párok száma 60 volt, mindenki a legnagyobb kényelemmel tánczolhatott. A tánczterem igen szépen (fehér, aranyezélgelyzettel és virágokkal) volt díszítve. — A csárdásokat Barcza Jóska kaposvári híres zenekara húzta. Hogy mennyire „talp alá” és fáradszatólan tudja Barcza huzni, legjobban bizonyítja azon körülmény, hogy a „szupé” csárdás 1 óra 50 percig is az utolsó is 1 óránál tovább tartott. — Lehetetlen meg nem emlíkeznünk a gyönyörű fűzértánczról, melyet K r a s z n a y Miklós, Blum János és Z s o l n a y Miklós urak ritka ügyességgel, szabotossággal és sikerrel rendeztek. A férfi vendégek között ott voltak: Jeszenszky Ferencz alispán, Paxy Károly tábornok, Stanger ezredes, Bischof alezredes, báró Cordon őrnagy, Bartosságh Imre megyei főjegyző, nagyszámú vidékiek, mint: Toszt Gyula alapítványi uradalmi igazgató, Vermes György, Folly József, Horváth Móricz, Tassy Gyula, Somsich Andor, Nádosy István, Jeszenszky Gyula, ifj. Krasznay Mihály, Vésény földbírtokos, Grubanovits járásbíró, Pair Vilmos, Hermann járásbíró, Kacskovits Antal s városunk több kitűnősége. — A hölgyek közül jelen voltak: Aradi Emilia, Berecz Sarolta, Bonoperti nővérek, Dénes Karolin, Engl Mariann, Friedl Aura, Gál Dora (Arad), Gózon Lida, Gálóvics Etel, Gilming Aranka, Hermann Erzsike (Kaposvár), Höfler Mariska, Hoffmann Mariska, Horváth Mártha (Pécsvár), Hantos Mariska, Koharits Aranka, Kacskovics Ilona (Somogy megye), Krupitzer Gizella, Lukrics Etel, Lechner Mariska, Littyé nővérek, Movác Betty (Königsgrád), Obermayer Janka, Ocskay nővérek, Popp Anna (Vukovár), Rasovszky Paula (Szegzárd), Salamon kisasszony (Szigetvár), Sey Szilvine (Mohács), Szily Borcsa (Szt.-Márton), Tálasy Irma, Thur Emma, Vermes nővérek (Turbék), Visy Pepsa, Wertheimer nővérek, Veszely Vilma, Weismayer Adél (Német-Bóly) továbbá: Asztalos Jánosné, Bartosságh Imréné, Blum Gyuláné Horváth Moriczné, Jeszenszky Gyuláné (Mohács), Koharits Károlyné, Lexa Zenóné (P.-Tamás), dr. Loevy Lipótné, Marencsik kapitányné, Ocskay Antalné, Sey Alajosné, Steinbach főhadnagyé, Szalay ezredorvosné, Szily Jánosné, Szily László képviselőné, Toszt Gyuláné (Pécsvár), Thur kapitányé. A szép mulatságnak eggyel 6 óra kor lett vége.

Farsangi tizparancsolat. (Bálba készülő „ujonczok” számára) A kért és adott tánczókat jól jegyezd meg, ha egy tourt egyszerre ketten kérnek, fogd rá az egyikre, hogy már korábban kérte, ha ezek valamelyike rendező vagy báli referens, természetesen, hogy ez legyen a választott. Ha kitűnő a tánczosod, dicséred, mert ő is dicséreni fog. — Ha a bemutatott ügyetlen, légy elragadtatva s tiz lépés után fogd rá a bal lábadra, hogy a jobbra hágott, köszönd meg a fáradságot és kísértésd magad helyre. — Ha agglégény hív fel tánczra, ne légy fáradt, de nézz másra. — Báli referensekkel kezeti szoríthatatsz s beszélhetsz velük ügyesen, szellemen. — A bemutatott nevét, foglalkozását jól jegyezd meg s az állás kicsinyiségével álljon arányban a büszkeség nagysága. — Ha miattad a fiatalok versengenek, állj a kedvesebbik pártjára, hogy párjaj legyen a vége. (Ez igen érdekes). — Ha kezyütlen gavalér kér fel, mond: várakozzék s igazgasd kilyűidet. — Hogy ha sétálni mégy, a virágbokkrétát mindig magaddal vidd. — Ha szomszédnód petrezselymet árul, nehogy vigasztald; ilyenkor az ekkeseredés mérges kigyó nyelvet teremt. — Ha pedig nem tánczolsz: pihegy, legyezd magad s töröld a homlokodat. Amen. — E sorokat csaknem a farsang végén, tehát egy kissé későn, lapunk egyik külmunkatársától veszszük, de mégis közöljük, mert ki tudja, hogy mi mire jó? Amennyiben azonban bennök a báli referensre is foglaltatik némi célzás, báli referensünk, ki e tiz parancsolat szerzésében teljesen ártatlan, siet kijelenteni, hogy nem kíván senkinek „elėje tétetni,” s biztosít minden bálba készülő „ujonczot” s „nem ujonczot,” hogy, ha esetleg „hátratételben” részesülne is, azért se emberben, se báli referádában kár nem történék.

A „Dardai Casino-Egyesület” f. é. febr. hó 4-én tartotta fényes és szokott kedélyességű bálját saját helyiségében. A fáradszatólan rendezőség Kiss Emil ügyvéd és Rapun Aladár közíg. gyakornok urak vezetése alatt minden töle telhető elkövetett, hogy a bál közönsége egy kellemesen eltöltött éjnek emlékeit vigye magával s tán mondanuk sem kell, hogy ez fényesen sikerült. Az első négyest mintegy 40 pár tánczolta. Ott voltak: Mayer Béláné, Hirsch Lajosné, Schwertner tisztartóné (H.-Lakról), Müh rné (Jesseföldről), Stankovics Döméné, Bihari Benőné, Dellon tisztartóné (Petresről) asszonyokat, továbbá N a r a n c s i k nővérek (Bellyéről), W r a n i c s a n y Luiza, J e l l a c h i c h Etelka, S u d á r Mathild (Vörösmarhól) és E h r e n k l e t z b e r g e r Olga kisasszonyokat. A kitűnő mulatságnak reggel 7 óra vetett véget és igen sok szép ajakról hallatszott azon kívánság: vajna a casino-egyesület gyakrabban rendezze hasonnemű tánczvigalmakat.

A szászvári önkéntes tüzoltó-egyesületnek saját pénztára javára rendezett jótékony célú bálja f. hó 5-én a rossz ut és kedvezőtlen időjárás daczára, mint levelezőnk írja, igen szépen sikerült. — A bálányai tisztet S c h w a r z A l a j o s b á n y a f ö n ö k és tüzoltó-egyesületi elnök köztiszteletben és kedveltségben álló neje teljesítet. A négyeseket a bonyhádi zenekar működése mellett 30 pár tánczolta. A diszes hölgykioszoruban ott voltak: S c h w a r z A l a j o s n é, F r e y t a g G y u l á n é, D ö r i J ó z s e f n é és leánya M a r g i t (Váralya), L a g l e r L a j o s n é és leányai: L u j z a és F r i d e r i k a (Kis-Mányok), S e b e s t y é n I m r é n é (Váralya), M a c h M a r i s k a (Máróc), K r e i n e r R i z a (Szászvár), C z a n k I l k a (Máza), S c h u l e r J ó z s e f n é (Bátaszék), R u d o l f R a j m á r n é (Máza), F u c h s A l o j z i a (Bikal), S t o f f l e r B o r c s a, M e s s A l a j o s n é és leánya (M.-Egregy) stb. A felülfizetések összege 48 ft 10 kr; és pegig felülfizettek: S i s k o v i c s T a m á s országgyűlési képviselő 15 ft, dr. K r e i n e r, S c h w a r z A l a j o s, F r e y t a g G y u l a, M a y e r G y ö r g y 3—3 ft, N a g y A n t a l, d r. S z i l v á s y 4—4 ft, B o r n s c h e g g b á n y a f ö n ö k, K a n t z K a j e t á n, N. N. 2—2 ft, K e r e s e M i k l ó s, C s i z m a

Lajos, Magyar Miklós, Urik Sándor, Drexler Adolf, Steiner Ignác, Czéh István, Mach Alajos, Flerko János—1 ft, Wiedner Péter 10 kr. A rendezőség a nemes keblű adományozóknak, kik a 8 év óta működő egyesület fejlődését előmozdítani sziveskedtek, lapunk útján nyilvánítja elismerését és forró köszönetét. Mi meg vele együtt kívánjuk, hogy vajna megynék minél több községeben alakulna ak a szászvári önkéntes tüzoltó egyesülethez hasonló közhazsnu egyesületek.

A budapest-pécsi vasutnak Szt.-Lőrincztől Bródig tervezett kiépítése ellen a város és megye törvényhatósága, valamint a pécsi kereskedelmi és iparkamara kebeléből a miniszterhez kiküldött bizottság még mindig nem indult el. Hogy e körülmény főremagványzatokra ne adjon alkalmat, illetékes helyről vett megbízás folytán kijelentjük, hogy a küldött vezérjegyzőinkhez érkezett tudósítás szerint ez úgy még csak a napokban jut olyan stadiumba, hogy a küldöttnek előterjesztési nyomattal folyhatnak be a szt.-lőrincz-brodi kiépítési terv kértésébe.

Gyászhir. Kravtzaak Antal hosszas betegség után meghalt f. hó 6-án d. e. negyede 10 órakor életének 23-ik évében. Holtteste 9-ikén d. u. 4 órakor tétett örök nyugalomra a budai külvárosi sírkertben. Nyugodjék békében!

Freytag Gyula szászvári körjegyző, mint lapunkat értesítik, holnap csütörtökön tölti be körjegyzői működésének 20-ik évét. Levelezőnkkel együtt óhajjuk, hogy Freytag ur, ki nemcsak jegyzőségében hanem Baranya s a szomszéd megyékben is tiszteltnék örvend, közhazsnu működésével e l i s m e r é s t arasson.

Duna-Szekcsőn temetkezési egyet alakult, melynek alapszabályai a belügyminisztérium által jóváhagyattak.

Budapest háztartása. Hogy Budapest talán a „legrangrozottabb” az európai összes nagy városok között, ezt kézzel foghatóan hirdeti az ország első törvényhatóságának egy költségvetése, mint vagyommérlege. Az 1883. évi vagyommérlet szerint a főváros összes vagyona 64.437.621 ft értékét képviseli; a teher 16.952.583 ft, tiszta vagyon 46.485.037 ft. Az 1884. évi költségeloiranyzat a következő vegegedmények mutatja fel: rendes bevételek 7.353.421 ft, rendkívüli bevételek 491.600 ft, rendes kiadások 6.463.292 ft, rendkívüli kiadások 1.407.278 ft, tehát deficit: 25.649 ft. Ez a deficit pedig — melyet a zárszamadások különben is tetemes többletté szoktak változtatni — nem okozhat fejfájást a város atyáinak.

Trefort és a hazai ipar. Trefort miniszter a vezetése alatt álló minisztérium ügyosztályaihoz rendeletet intézett, melyben utalván arra, hogy gazdasági válságaink egyik főoka az iparpangásnak rejlik, felhívja az ügyosztályokat, hogy haladéktalanul terjeszzenek eléje egy oly értelme rendelt-tervezet, a mely a hatásköre alá tartozó összes tanügyi hatóságokat, intézeti igazgatóságokat, közalapítványi főtisztviséget stb. odautasítja, hogy ugy magukra nézve storos kötelességnek ismerjék, mint alárendeltjeiktől megköveteljük s őket e részben ellenőrizzék, hogy a hivatali, oktatási, gazdasági célokra szolgáló összes iparcikketeket, — amennyiben azok Magyarországon beszerezhetők, — ne csak a hazában, de valóban hazai készítményekből szerezzék be.

Schweiczba iránuló borkivitelünk javulásának esélyei. Az ősi idény borainknak Schweiczba való bevitelére nem volt kedvező, mivel ott a szükséglet más felől, nevezetesen olasz, dalmát és jobb minőségű tiroli természetű fedezetet. Most azonban ez irányban javulás látszik beállni, a mennyiben a schweiczba szállítók magyar, erdélyi és szerb borok után kezdenek érdeklődni. A vásárlások azonban semmi esetre sem fognak még ez idő szerint nagyobb mértékben iltetni, mivel a raktározott, jó és olcsó fajú borkészletet meglehetősen jelentékeny mennyiségűek; a közeledő tavaszal már mindenestre nagyobb

lesz az üzlet, mivel a borainkkal versenyző olasz borok az ára és minőségre vonatkozó követelések ez idő szerint nem tudnak megfelelni.

Az 1885. évi „Jogás csárdás” nyomtatásban megjelent és szerkesztőségünkhez be- küldetett. Zongorára szerző Jónás János. A csinos és batásos szerzeményt ajánljuk a zenekedvelők figyelmébe. Ára 80 kr. Kapható Jónás Jánosnál, Lyceum-utca 3. szám.

Kérvénybe foglalt anyós. Az anyósok rendszeren a legsötétebb pontokat képezik az ilyenekkel megáldott férjek életében. Igen sok családi drámának, vígjátéknak, sőt törvényszéki tárgyalásnak is képei alapját a vejénél lakó anyós. Könnyen érthető tehát, ha a férjek igyekeznek különböző leleményes módokon megszabadulni házias életük megkeserítőjétől. Ennek a szabadulásnak egy új módját akarta feltalálni Sirovatka József, foglalkozása névze női szabó, a ki kérvényt nyújtott be Bécsváros tanácsához, kérve, hogy az érdemes tanács szabadságot adt meg bármilyen módon anyósától, a ki „nagyon fiatal felesé- gét egészen elrontja.” A tanács azonban nem érezte magát hivatottnak közelebbi érintke- zésbe lépni Sirovatka ur anyósával és a kérvényt elvetette ad acta.

Megszólt a siketnéma. 1877 ben Kis-Somlyón [Vasm.] egy Magyar István nevű 9 éves fiút állítólag tanítója úgy megvert, hogy ennek következtében tökéletes siket- néma lett. Szülei mindent megpróbáltak vele, hirveves orvosokhoz vitték gyógyításra, de hasztalan volt minden igyekezet s a bánatos szülők lemondtak arról, hogy a fiukat ép embernek lássák valaha. 1884-ben a fiu Jánosházára került, hol Kriglstein Antal nő- szabónál inaskodott. Gazdája, bár a fiuval csak irás útján értekezhetett, rendkívül jól bánt vele. A múlt év júniusában a fiu azt írta egy lapra, hogy ő hallotta a templomi harangszót, december elején a fiu megszól- lalt! Hangja sajtószertű rikácsoló volt, de lassanként úgy helyre jött, hogy most tisztán beszél s hozzá még hallását is visszanyerte. Képzeltető a szülők öröme a csoda fellett.

Vegyes hírek. Berlinben legmagasabb körökben a krinolin ismét divatba kezd jönni. — **Radoszevic** horvát képviselő és tartalékos tiszt, ki a Starcevic-párt feliratát aláírta s ezért tiszti becsületbíróóság elé állítottat, miután e bíróság ítéletét a honvédelmi miniszter jóváhagyta, tiszti rangjától megfosztatott. — **E. hó 3-án este 8^{3/4} órakor földrengés volt Pakrac, Banjaluka, Zajec, Barkar-Bakuf, Travnik és Szerajevo környékén.** — **Nagyvárado**n f. hó 1-én a Schlesinger-féle olaj és keményítő-gyárban tűz ütött ki, mely két napig tartott és 400 ezer frtnyi kárt okozott. Az épület félig biztosítva volt. — **Egy amerikai** feltaláló Héram-Maxim magától működő, rendkívül öldöklő golyószóró ágyút talált fel. — **A hirlapiról** nyugdíjintézet 5000 frtos főnyereményét egy magát Fischernek nevezett egyén ügyesen hamisított sorsjeggyel felvette. **Csálása kiderülvén,** a tettes Stubnya-Fürdőn (Turócmezgyében) elfogatott. Az igazi nyertes neve Lampecki és részére az 5000 frt haladéktalanul kifizettetett. — **Linz közelé- ben Ottensheimnál a Dunán** egy nagy jég- tábla elvált a partoktól s a rajta korcsolyázó 150 főnyi társasággal úszni kezdett. A meg- rémült korcsolyázók hajók segítségével meg- mentettek. — **Vilmos császár** megjavult egészségi állapotát legjobban jellemzi azon körülmény, hogy az agg uralkodó f. hó 4-én a berlini opera-bálon menyével lengyelkét tánczolt. — **A francia kormány** a magyar iparművészeti múzeumnak — viszon- ajándékul — 8000 frt értékű svessri porcelán- tárgyakat ajándékozott. — **Wolsley** angol tábornok távirati jelentése szerint a mahdi árulás következtében január 26-án bevette Chartumot, melynek parancsokra minden valószínűség szerint elfogatott. — **A porta felszólította Olaszországot,** hogy csapatait a vörös tenger kikötőiből vonja vissza. — **Kreminger Antal** prépost és

Szeged belvárosi plébános 5-én reggel 81-ik évében elhalt. A boldogultnak atyja Dániel szintén nagy kort 83 évet ért el. — **Fekete Jakab** dunaföldvári vegyeskereskedő, legutóbb rosszul menévű üzlete, fizetésképte- lenséget jelentett be.

Közgazdaság.

A magyar liszt jövője Szerbiában.

A konzuli jelentésekben gyakran igen figyelemre méltó megjegyzések foglaltatnak, a melyeket a kereskedőknek és iparosoknak megszívlelni bizony nem ártana. Így érdekese- nek találjuk monarchiánk nisch konzuljának azon jelentését olvasóinkkal közölni, a melyet a magyar liszt kiviteli kilitásairól a külügyi kormányhoz intézett.

A konzuli jelentés a következőket mondja: „Miatán az utóbbi időben a helybeli pékek érdeklődéssel kezdenek viselkedni a magyar liszt iránt, az itteni konzulátus fontolóra vette ezen czikk behozatalának esélyeit, Magyar- országnak a szerb határhoz közelebb eső vidékeiről. A helybeli piacot a pozsareváci gőzmalom uralja, mely Nischben raktárt tart és az egész vidéket ellátja készitányeivel. A növekedő fogyasztási szükséglet azonban a korlátolt eszközökkel működő pozsareváci malom ellátni nem képes és e miatt gyakran hiány mutatkozik a lisztgyártmányban. Ennek folytán és továbbá azért is, mivel a pozsa- reváci malom rosszul rostált búzát öröl, a magyar liszt importja a magasabb ár daczára jövedelmező volna. A szerb és magyar liszt közti árkülönbséget kiteszik a következő ösz- szeállításából:

Szám	Szerbiai	Ujvidéki
	100 kilónként	Nischbe szállítva
	Frank	Frank
0	35.—	40.—
1	33.52	39.40
2	32.50	38.44
3	31.93	37.36
4	29.23	36.34
5	27.90	34.70

Ha igaz az, a mit állítanak, hogy t. i. a 2. sz. magyar liszt felülmulja a szerbiai 0 számú lisztet és e mellett még azon előnye is van, hogy nagyobb sulyménységet ered- ményez, akkor nem szenved kétséget, hogy a magyar liszt importja Nischbe jövedelmező vállalkozás volna. E feltevés egyes esetekben már is valónak bizonyult. Így egy nisch kereskedő nem rég Temesvárról hozatott lisztet, mely jó árak mellett nagy kelendőségnek örvendett.”

Nisch konzulunk eme jelentésében fog- lalt figyelmeztetését ajánljuk malmainknak és lisztkereskedőinknek.

A pécsi sertés hizlaló társaság heti tudósítása.

Felhajtás: 227 darab kövér, 313 félkövér, — drb sovány disznó, 21 drb süldő.

Árak: kövér disznó, minőség szerint 46—48 kr. klg.-kint. Félkövér 44 kr. dara- bonként 20 klg. páronkint 45 klg. élet- suly leszámításával. Sovány disznó — kr.

Süldők: 30-33 kr. klg.-kint élősúlyban.

Kukoricza ár 5 frt 75 kr. mm.

Gabona-árjegyzék

Pécs sz. kir. városában 1885. évi január hó 31-én tartott hetivásárról.

		100 kiló ára.
Buza:	) jó	7.50
	) középszerű	7.30
	) legalábbvaló	7.20
Kétszeres:	) jó	6.50
	) középszerű	6.30
	) legalábbvaló	—

Rozs:	) jó	6.40	
	) középszerű	6.30	
	) legalábbvaló	—	
Árpa:	) jó	7.—	
	) középszerű	6.50	
	) legalábbvaló	—	
Buza:	) jó	6.50	
	) középszerű	6.40	
	) legalábbvaló	—	
Kukoricza:	) jó	6.—	
	) középszerű	5.80	
	) legalábbvaló	—	
Hajdina		6.50	
Széna	) mázsa		2.30
			1.10

Nyílt tét.

Az úgynevezett háziszerekről s ezeknek, átalakulásáról. A legrégibb idő óta, majd minden népnél szokásban van, hogy kéznél tartanak bizonyos, úgynevezett háziszereket, hogy betegedés esetén azonnal használhassák. De e gyógyszereknek is, melyek nemzedékről nemzedékre átszállottak, mint minden egyéb földi dolognak, meg volt a magok saját átalakulási folyamatuk. Ugyan azon arányban, amint például a homályban tapogatózó orvosi tudomány mindinkább az ismeret világába lé- pett, eltűnédeztek lassankint ama számtalan, legnagyobbbrézt az esetlegesség szülte keve- rékekből állott labdaccai s mixturái a hajdan- kornak, s helyett adtak a tudomány vívmányai által nyert alapon készült gyógyszereknek.

Ez utóbbiak közt, köztudomás s elismerés szerint első helyen állanak a már évek óta ismert s rendkívül kedvelt Brandt Richárd- féle svájci labdacok, melyekről elsőrangú orvosi tekintélyek bizonyítványokat állítottak ki, hogy székrekedés, vértelenség, szédülés ese- teiben vese-, máj és aranyeres bajokban ép olyan kellemesen használható, mint biztos hatású s ártalmatlan gyógyszer. Alig van immár oly ház, a melyben ez a kitünő szer, mely egyéb jó tulajdonságai mellett még olcsósággal is bír (egy 50 labdacost tartalmazó doboz ára 70 kr. s minden gyógyszerárban kapható) föl ne volna található-, s ily módon Brandt Richárd gyógyszerész svájci labdaccai a legvalódióbb s legjobb háziszerré váltak, s előre láthatólag még igen sokáig mint ilyen, fán fognak maradni.

Korán elhunyt Dezős gyermekünknek f. hó 9-én d. u. 4 órakor történt örök nyuga- lomra tétele alkalmából megjelent rokonok barátok, és ismerősök, fogadják részvétőkért legmélyebb köszönetünket.

Wrantsch György,
és neje Kindl Mari.

A szerkesztő üzenete.

O. R. Tudósítását szívesen vettük és adtuk. Kér- jük, keresse fel lapunkat becses soraival ezután is.

Dárda. Soraival igen megörvendeztetett benünket Fogadjá kiváló köszönetünket s azon reményünk ki- fejezését, hogy tudósításait a jövőben sem fogja lapunktól megvonnai.

Beremend. Köszönjük, és reméljük, hogy csak- hamar „folytatása következik.”

Okány. Ezzel feloldozzuk önt a mulasztás terhe- atól. Örvendünk, hogy egészségét visszanyerte. Szíves küldeményét fel fogjuk használni.

Sásd. Köszönjük. Jövő számunkban. Igréte telje- sítését várjuk.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Fekete Mihály.

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfélnél külön lakezmével is el vannak látva, még 80 kr. bélyeg-díj fizetendő.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozó-díásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges postabélyeg beklüldetik.

Foglalkozást keres egy hivatalnok, 3 órától estig. Járta a levelezés és könyvvitelben, magyar, német és ráz nyelven. Értesítések a kiadóhivatalba küldendők.

Két szobából álló lakás, belvárosban mindenik külön bejáratú azonnal kiadandó, bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Lakás. Öt szobából álló lakás mellékkelhelyiségekkel a belvárosban előkelő helyen f. év ápril 1-jétől bérbé adatik. Bővebbet a lap kiadóhivatalában.

Leggyorsabb és legolcsóbb
személyszállítás

AMERIKÁBA

kétszer hetenként

a brémai kitűnő délnémet Lloyd
császári német posta és
gyorsposta gőzöse által
a nm. bécsi cs. kir. helytartóság
által engedélyezett

Socket Móriész

főgyűnkésége közvetítésével
Bécs I., Postgasse Nr. 6.
Minden tudakozódásra azonnali
válasz adatik.

„Szerencsi-féle család kávé“

a kedvencz italunk felülmulhatlan pótolmánya, rövid idő alatt számos barátot és barátot szerzett. Ezen eredmény különben is természetes, a mennyiben a kávé nemcsak olcsóbb, hanem zamatosabb, táplálékonyabb és egészségesebb is lesz, ha három kanál valódi szemes kávéhoz egy kanálnyi

„Szerencsi-féle család kávé“

vétetik.

Igen tisztelt asszonyság!

Szíveskedjék fenti állítás alaposságáról meggyőződést szerezni és a

„Szerencsi-féle család kávéval“

kísérletet tenni.

Néhányszori használatba vétele után azon meggyőződésre fog jutni, hogy a legjobb kávépótlék a

„Szerencsi-féle család-kávé“

mely a legtöbb fűszerüzletben, és pedig faládácskákban 10, 15, 20 krjával, csomagokban 3, 4, 5 krjával kapható.

26. sz.
1885. végr.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szigetvári tek. kir. járásbíróság 101|1885. számú végzése által Bechinger Ede pécsi lakós végrehajtató javára Liebschütz Sámuel szigetvári lakós ellen 205 frt után 1884. márt. 16 tól, 300 frt után 1884. július 28-tól, 200 frt után 1884. évi szeptember 20-tól, 200 frt után, 905 frt tőke, ennek 1884. év április hó 5-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 60 frt 17 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1060 frt 12 krba becsült festőüzletbeli ruhának való festett vászon, még is szobabutorok, férfingek, gatyák s több más tárgyakból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a 331|1885. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Szigetváron alperes lakásánál leendő eszközölésére 1885. év február hó 20-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Szigetvárott, 1885-ik évi febr. hó 6. napján.

Záborszky Mihály,
kir. bír. végrehajtó.

990

Hirdetmény.

Vb. Wirovác Sándor csődtömegéhez tartozó hizó ökrök, kiváló fajú szarvasmarha, sertések és lovak, a Baranyamegyében Dárda mellett fekvő Dunai pusztán f. é. február 22-én délelőtt; az ugyanott fekvő Metzei pusztán, ugyan az napon délután, árverés útján el fogják adatni.

Pécs, 1885. évi február 8-án.

Maletter Rudolf,
csődtömeg-gondnok.

Ruha-szövetek

egyedül tartós gyapjuból egy középnyagású férfi számára

egy öltönyre	}	jó gyapjuból	4 frt 96 kr.
3-10 métert		jobb	8 „ — „
számítva.		finom	10 „ — „
		egész finom	12 „ 40 „

Utazó plaid-ek darabja 4—5—8—12 frt. Igen finom öltönyök, nadrágok, felöltők, kabát és esőköpeny-szövetek, borzas, szőr-pokrőcz, katona, kamgarn, cheviot-szövetek, trikók, női és billard-fedő, peruvien, doszking-szövetek kaphatók

alapított Stikarofszy János 1866-ban.

gyári raktárában Brünben.

Minták, szabómesterek számára mintalapok és 10 frton felül utárvételi megrendelések ingyen küldetnek.

Allandó posztó-raktáram több mint 150,000 frt értékű és magától értetik, hogy nagy üzletben sok 1—5 méter hosszúságú maradék-szövet található, melyeket igen leszállított előállítási áron vagyok kénytelen elárusítani. Minden értelmes ember beláthatja, hogy ily kis maradékokból mintákat küldeni nem lehet, mert akkor belőlök nem maradna s így tiszta szédélges, ha posztó-üzletek maradék-mintákat hirdetnek, mert ily esetekben a posztó-minták egyes darabkákból és nem maradékokból származnak s az ily eljárás cseljai igen megfoghatók.

Maradékok, melyek nem tetszenek, kicseréltetnek vagy a pénz visszaküldetik.

Levelezések elfogadtnak német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven.

Kitüntettetett:

BÉCS, TRIEST, 1882, KECSKEMÉT, FEHÉRVÁR, WELS.

Enger-féle dijjutalmazott különlegességek.

Az Enger-féle mellpastilla, általánosan ismert és kitüntettet szer köhögés, rekedtség és elnyájkasodás ellen, elannyira, hogy számos bel- és külföldi szak tudós e nemből a legjobbnak ismerte el. A 25 és 50 krajczáros eredeti dobozok Magyarország minden nagyobb gyógyszer-tárában kaphatók.

Gyomorbaj ellen Enger-féle Sodapastillák mindenféle gyomorbajok, emésztéshiány, gyomorfő, bél-tunyaság, görvély, halványosság, ismétlődő főfájás ellen. Ezen pastillák, melyek egy ezen célra készült és szabadalmazott gépen készülnek, könnyen olvadnak, kellemes ízűek és elősegítik a könnyű lélegzést, — Egy eredeti doboz utasítással 30 kr.

Enger zuzmohnövény cukorkái (liehenis car-raghen) a leg-finomabb anyagból készült, hatásuk nedvesítő köhögési inger csillapító szer. Igen kellemes gyümölcsízűek, különösen óvják a légzési szerveket a száradástól. Szónokok, bírók, színészek, tanítók, különösen mindazok, kik hivatásuknál fogva sokat beszélnek, el ne mulasszák ezen kitűnő cukrokat használni. Dacára jószáguknak könnyen beszerezhetők, 1 doboz 15 kr.

Ezen különlegességek városunkban eredeti árban kaphatók; Balás Odön gyógyszerész úrnál, Kovács M. gyógyszerész úrnál, Sipőcz István gyógyszerész úrnál és az Irgalmasrend gyógyszer-tárban. 678

A pécsi sertéshizlaló és előleg. társaságnak

Pécsett, a szigeti külvárosi serléspiacz mellett levő

sertésszállástelepen

Sertések bizományszerű tartása és hizlalása elvállaltatik.

az ahhoz szükséges szemes vagy darált mindennemű takar-mány piaci áron készpénzért vagy kölcsönképen kapható.

Sertések megmázasítatnak.

Sertések bizományi adá-s-vevése eszközöltetik.

A szállásokba hajtott sertések mindenkori értékének 3/4 részéig olcsó kamat mellett készpénz kölcsönfelvételre adatik.

Pacher E. Pécsett.

Szécsényi-tér 17. sz. (a bazár alatt.)

Ajánlja a mai kor igényeinek minden tekintetben megfa-lelőleg

ujjonan berendezett

teljes választék

nagy gyári raktárát

üveg, porcellán, kőedény, majolika árukból, zománczo-zott és fényezett vas és pléh-főzőedények és viztartó edényekből, mindennemű konyha-felszerelésekből,

fali álló- és függő-lámpákból és

csillárokból,

mindennemű

kés, villa és kanalakból. a legjobb minőségű

berendorfi kínai evőeszközökből, ércz, fa, bőr, plüsch,

chínai ezüst, tajt, borostyánkő és elefánt csont árukból.

Csehországi és belgai legjobb minőségű

üveg-táblákból, színes és mintázott üvegtáblákból,

tükör- és tetőtáblákból, képereteknek való fekete, arany

és faragott keretkből, mindennemű illatszer és szap-

panokból, legjobb minőségű rizs-porból, eső kőpe-

nyekből, séta-pálczák, férfi napernyők,

utazó táskák és bőröndökből, kézi kosa-

rakból és kautschuk árukból

legoosabb gyári árakban,

Vidéki megrendelések gyorsan és

pontosan eszközöltetnek.

Kiváló tisztelettel

PACHER EDE.

Huzás folyó évi február 20-án.

Összesen 10.000 nyeremény

II. KINCSEM-SORSJÁTEK

1. főnyeremény forint

50.000

2. főnyeremény 20.000 3. főnyeremény 10.000 forint o. ért.

1 sorsjegy
1 forint o. é.

11 sorsjegy
10 forint o. é.

A sorsjegyek vala-mint a sorsolási jegyzék portomen-tes megküldése-czöl-jától 15 krajczár mellettkendő a meg-rendeléshez.

további nyeremények
5000 frt
3000 frt

A MAGYAR LOVAR-EGYLET SORSJEGY-IRODÁJÁBAN
Hatvani-utca BUDAPEST Nemzeti Casino
ügyszintén valamennyi váltóházaknál, lottogyűjtődék és szivartárszéknel.

további nyeremények
2000 frt
1000 frt

A sorsjegyek vala-mint a sorsolási jegyzék portomen-tes megküldése-czöl-jától 15 krajczár mellettkendő a meg-rendeléshez.

Minden nyeremény készpénzben kifizettetik

Szegedi sertésvásár.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium Szeged városának megengedni méltóztatott, miként az eddigi négy országos vásár minden évben február havában, Sz.-Donáth (február 17.) hetében egy sertésvásárral egybekötött ötödik

országos vásár

tartassék, azonkívül a többi négy országos vásár is sertésvásárral összekötessék.

Ezen sertésvásárok mindenkor a vásár hetét megelőző héten pénteken és szombati napokon fognak tartatni, vagyis a legközelebbi február havi vásár f. évi február hó 13. és 14. napjain.

A vásár az eddigi baromvásár helyén, a rókus-külvárosi nyomáson a sertéshizláló-telepek szomszédságában leendő, egyik oldalán a magyar államvasutak alföld-fiumei, másik oldalán a szab. osztr.-magyar államvasutak rakodó állomásai vannak és így a vásár színhelye nemcsak a hazai, de a külföldi üzletforgalommal is közvetlen összeköttetésben áll és a kik sertéseiket az osztr.-magyar államvasutak vonalain kívánják beszállítani, a szegedi rókusi akloknál létező rakodó állomásra föladván, direct a vásár-álláson rakhatók le.

A fölhajtandó sertések elhelyezésére a sertéshizláló-telepeken 25,000 drb sertés számára száraz, részben fűdött szállás van biztosítva és pedig akként, hogy darabonkint és 24 óránkint a vásár tartamára 2 kr. jutáuyos szállásbér fizetendő.

Ugyanezen február havi, mint a többi sertésvásárok alkalmára a városi javadalmi díjtételek következő csekély összegekre szállítottak le:

A vásárra hajtott sertések után a vásárálláson szedetui szokott 2 és fél kr. fűbér elengedtetik, a kövezetvám, mely a sertések súlya szerint 2, 3 és 5 kr, a vásár tartamára, tekintet nélkül az állat súlyára, darabonkint 1 krban, a helypénz, mely szinte súly szerint 3, illetve 6 kr, a vásár tartamára hasonlólag 1 krba, a hidvám, mely súly szerint 3, 4 és 6 kr, a vásár tartamára úgy jövet, mint menet alkalmával darabonkint 2 krba, a netalán igénybe veendő vásári mázsálás díja a súly szerinti 3, illetve 6 kr. helyett darabonkint 2 krba mérsékeltetik.

Ezen díjtételek érvényesek a vásárt megelőző keddi nap reggeli óráitól a reá következő hétfői nap estig. Az ugynevezett behozatali vám a fönti határidő alatt a sertések után nem szedetik; a behozatalkor nyerendő bárca visszahajtásig megőrzendő és akkor fölmutatandó.

Az eladásra fölhajtott sertések élelmi szükséglete piaci árak mellett fűdözhető.

Az állategészségügyi óvrendszabályok pontos végrehajtásáról gondoskodva van.

Midezek alapján midőn ezen vásár, illetve vásárok megtartása közhírré tétetik, nem mulaszthatjuk el úgy a tenyésztő, mint a vásárló közönségnek szives figyelmét fölhívni a fönnbbiek mellett a szegedi sertésvásár azon előnyeire, hogy az alföldünk mindazon nevezetes városainak, melyek a sertéshizlalással kiválólag és nagy mértékben foglalkoznak, forgalmi gőcpontján fekszik; ugyanezen előnnyel fog az birni azon sertéstenyésztéssel foglalkozó uradalmak, bérlők és gazdálkodókra, kiknek gazdálkodásuk az alföldnek oly vidékein fekszenek, melyek az eddigi sertésvásárokkal biró városoktól távol, ellenben Szegedhez közel esnek.

Azon biztos reményben, hogy a szegedi sertésvásárok, a kezdet nehézségeit leküzdve, folyton fejlődni és mind a tenyésztők, mind a vásárlók érdekeire a legjobb hatással fognak lenni, a szives részvételre az érdekelt közönség tisztelettel fölkéretik.

Netáni fölvilágosítások a kapitányi hivatal által bárkinek szóval vagy írásban a legnagyobb készséggel megadatni fognak.

Szeged, 1885, február hó.

A városi hatóság.